

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDAGI O'XSHATISH ETALONLARI

Po'latova Irodaxon Ilhomjon qizi

FarDu 2-kurs magistranti

Sotvaldiyeva Xilola Musinovna

FarDu chet tillari kafedrasini mudiri

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7223424>

Annotatsiya. Ushbu maqolada o'xshatish etalonlarining ingliz va o'zbek tilidagi xususiyatlari haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: o'xshatish, birikmalar, tushuncha, simvollar, metafora.

СТАНДАРТЫ АНАЛОГИИ В АНГЛИЙСКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ

Аннотация. В данной статье говорится об особенностях стандартов сравнения в английском и узбекском языках.

Ключевые слова: сравнение, союзы, концепт, символы, метафора.

ANALOGY STANDARDS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES

Abstract. This article talks about the features of simile standards in English and Uzbek.

Key words: simile, conjunctions, concept, symbols, metaphor.

KIRISH

Klassik adabiyotdagi o'xshatishlar

- Adabiyotda o'xshatishning eng yaxshi usullari mavjud. Virjiniya Vulfdan tortib, Shekspirgacha, har bir taniqli yozuvchi va shoir o'z adabiyotini aks ettirish uchun o'xshatishlardan foydalangan. Keling, klassik adabiyotdagi o'xshatishning eng yaxshi namunalari ko'rib chiqaylik:
- "Sevgi nozik narsami? Bu juda qo'pol, juda qo'pol, juda shov-shuvli va tikan kabi tikilgan." Shekspirning Romeo va Juletta
- "Qadimgi Marli eshik mixi kabi o'lik edi." Charlz Dikkensning Rojdestvo karoli
- "Suv mushukchalarning chayqalayotganiga o'xshaydi." - Yillik, Marjori Kinnan Rolings
- "Oftobda mayiz kabi quriydimi?"
- Yoki yaraga o'xshab yiringlashdi - Va keyin yuguring? - Harlem, Langston Xyuz

O'xshatish va metafora o'rtasidagi farq

Berilgan gapning o'xshatish yoki metafora ekanligini aniqlash kerak bo'lgan savollar eng qiyin.

TADQIQOT METODI VA METODOLOGIYASI

Shunday qilib, o'xshatish misollarini tushunish yoki ko'rib chiqishda o'xshatish va metafora o'rtasidagi farqni tushunish muhimdir.

Taqqoslash jumla o'xshatishga tegishli bo'lgan "o'xshash" yoki "kabi" kabi bog'lovchi so'zlar yordamida amalga oshiriladi. Holbuki, har doim ikki narsa o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri munosabat o'rnatilsa, jumla tabiatan metaforadir.

Masalan:

- Men u bilan oxirgi marta uchrashganimda, u quyosh kabi yorqin ko'rindi.
- U oilaning o'g'li va quyoshi.

Birinchi jumla o'xshatishdan foydalanishni tasvirlaydi, ikkinchisi esa metaforadir.

Metaforalar kuchliroq hisoblanadi, chunki ular o'xshashligini ko'rsatishdan ko'ra, ular o'rtasidagi taqqoslashni to'g'ridan-to'g'ri keltiradi. Boshqa tomondan, o'xshatishlar asosan taqqoslash uchun ishlatiladi.

Giperbola yoki mubolag'a o'xshatishda tez-tez ishlatiladi. Misol:

- Asaldek shirinsan.
- Siz farishtadek raqsga tushasiz

O'xshatishlar taqqoslashning bitta komponentiga e'tibor qaratadi, bu esa giperbolik izohlarni bo'rttirib ko'rinishini oldini oladi. Quyidagi jumalarni ko'rib chiqing:

- Lora — o'rtamiyona ilon.
- Lora xuddi ilondek yomon.

Birinchi versiya metafora, lekin u shunchalik soddaki, u bema'ni yoki go'dak kabi ko'rinadi. Ikkinchi versiya, o'xshatish, Loraning ilonga o'xshash xususiyatini, ya'ni shafqatsizligini ta'kidlaydi. Majoziy til - bu intriga va tasvirlarni qo'shish orqali yozishingizni yaxshilash uchun ajoyib yondashuv.

O'xshatishlarni tilda qanday ishlatamiz?

Oldin bilib olganimizdek, o'xshatishlar ikki element o'rtasidagi o'xshashlikni ta'kidlaydigan va ular o'rtasida taqqoslanadigan, har doim "o'xshash" yoki "kabi" atamalaridan foydalangan holda taqqoslanadigan iboralaridir. Endi biz yozma ishda, xususan, ijodiy janrlarda o'xshatishdan qanday foydalanishni va ular qanday maqsadlarda qimmatli ekanligini bilmoqchimiz.

Yozuvimizda o'xshatishlardan foydalanishning asosiy maqsadi ajoyib tasvirlarni yaxshilash va yaratishdir. O'qituvchilar va ota-onalar o'quvchilarga turli xil sodda va samarali usullardan foydalangan holda o'xshatishdan qanday foydalanishni o'rgatishlari mumkin.

XULOSA

Sinfda o'xshatishdan foydalanish uchun ba'zi ko'rsatmalar:

- Boshlang'ich sinf o'quvchilari she'r orqali o'xshatish haqida bilib olishlari mumkin. Bu odamlarni o'z ishlarida o'xshatishdan foydalanishga undashning samarali usuli.
- O'quvchilaringizga hikoyadan sahna ko'rsating. Taqqoslash orqali tasvirlashlari mumkin bo'lgan tasvirdagi xususiyatni ko'rsatishni so'rang. Agar yosh bola o'yning rasmini tanlasa, masalan, "Oy yuzga, valyutaga yoki plastinkaga o'xshaydi" kabi o'xshatishlardan foydalanishi mumkin.
- Ushbu adabiy shakllar bo'yicha darslar uchun "Saralash ish varag'i" yoki "Sirli o'xshatish hayvonlari" kabi mashqdan foydalaning.
- She'riyatdagi kamida 1300 yillik Kenning majoziy tilini o'rganish yoki ba'zi taniqli o'xshatish she'rlarini ko'rib chiqish sizga qiziqarli bo'lishi mumkin. Shekspirning sonetlari, Robert Bernsning "Qizil, qizil atirgul" va Emili Dikkinsonning "Umid" - patli jonotning barchasi bir nechta o'xshatish va metaforalarni o'z ichiga oladi.

REFERENCES

1. Usmonov F. O'xshatishlarda milliy ruhning aks etishi, "O'zbek tilshunosligining dolzarb muammolari" mavzusidagi respublika ilmiy - amaliy anjumani materiallari. Andijon, 2014.
2. Usmonov F. Turg'un o'xshatishlar. O'zbek tili va adabiyoti ///. - Toshkent, 2019.
3. Sotvaldieva, H. M. (2021). Using proverbs as A lead-In activity in teaching english as A Foreign Language. Asian Journal of Multidimensional Research, 10(11), 159-163.

4. Sotvaldieva, H. M. (2020). ENGLISH PROVERBS AS A MEANS OF EXPRESSING PEOPLE'S WISDOM, SPIRIT AND NATIONAL MENTALITY. *Theoretical & Applied Science*, (2), 601-604.
5. X.Musinovna, S. H., & Tadjibaevn, M. A. (2021). STRUCTURAL AND SEMANTIC CHARACTERISTICS OF PROVERBS. *Евразийский Союз Ученых*, (1-4 (82)), 22-25.
6. Sotvoldiyeva, H. M. (2019). STRUCTURAL AND SEMANTIC CHARACTERISTICS OF PROVERBS. *Мировая наука*, (9), 53-56.
7. Сотвалдиева, Х. М. (2016). ДОСТИЖЕНИЕ ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКОЙ ЦЕЛИ ИГРОВЫМИ МЕТОДАМИ В ФОРМИРОВАНИИ ЛЕКСИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТОВ ВУЗА. *Учёный XXI века*, (4-1 (17)), 60-63.